

DALIBOR PARAĆ

slike

GALERIJA FORUM

CENTAR ZA KULTURU
I INFORMACIJE ZAGREB
TESLINA 16 tel. 445-693

DALIBOR PARAĆ

slike

GALERIJA FORUM

CENTAR ZA KULTURU
I INFORMACIJE ZAGREB
TESLINA 16 tel. 445-693

21.10 – 9.11.1982.

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM CENTRA ZA KULTURU
I INFORMACIJE, Zagreb, Teslina 16 tel. 445-693

Za izdavača
For the publisher
ZELJKO LONČAR

Urednik kataloga
Catalogue editor
VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface
ZDENKO RUS

PRIJEVOD NA ENGLISKI
Translation in to English
SONJA BAŠIĆ

Fotografije
Photographies
BRANIMIR BAKOVIĆ

Tehnički urednik
Technical syper vision
MIRKO STOJIC

Likovna postava
Arrangement of exhibitis
VIŠNJA KNEZOCI
ZDENKO RUS

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN
DALIBOR PARAĆ

Tisak plakata
Printing of posters
ZELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ZELIMIR MARTINJAK

Umnožavanje kataloga
Printed by
KREŠIMIR ŠTEFANOVIĆ

Naklada
Edition
500 komada

DALIBOR PARAĆ

Uvijek sam doživljavao Paraćeve slike kao kozmički pokretljivu slikarsku atmosferu koja rastvara tvrdoću stvari, često do njihova potpunog nestajanja. Gledao sam kako se jedna geografska činjenica pretvara u slikarstvo u kojemu boja odnosi prvenstvo. Prisustvovao sam u duhu demonstraciji polemičnog slikarskog apsoluta koji je tako duboko — već čitavo stoljeće — prožeo moderni umjetnički svijet i čovjekov senzibilitet: Boje koja je postala sve — i materija i svjetlost i dubina i forma, frontalno razarajući vjekovno shvaćanje kako je oblik neiskorjenjivo uklopljen u kategorije crteža i volumena. Sam svijet prestao je biti statički totalitet i preoblikovao se u skup dinamičnih konvergencija. Od impresionizma naovamo slikari su to znali i tumačili, pa tako Monetove Rouanske katedrale nisu nastale kao plod čisto subjektivnih stanja i privatnih odluka nego su bile genijalna umjetnička kristalizacija novovjeke biti stvarnog, zdravom razumu nedohvatnog, prirodnog i historijskog svijeta.

Zauzevši poziciju slikarstva u bitnom smislu riječi, uputivši se u skladu s osnovnim konstitutivnim odrednicama svoje umjetničke ličnosti prema njegovoj kolorističkoj varijanti, Parać povlači za sebe u svom vlastitom povijesnom času nekoliko dalekosežnih odluka. On neće stupiti u područje meta-jezičnosti slikarstva, te poput znanstvenika samozatajno raditi na proširenju vizualnih znanja o prirodi slikarstva; on neće zanimeliti ni pred jezičnošću slikarstva u smislu njegove (likovne) gramatike i sin-

takse; on hoće živi govor slikarstva koje nije prekinulo dijalog ni sa svojim tvorcem ni sa svijetom koji se njegovu tvorcu u jednom odlučnom životnom času otvorio; najposlije ni sa promatračem kojemu nije oduzelo dostojanstvo integralne ličnosti, ne svodeći ga na funkciju prijemnika vizualnih informacija. Živi govor slikarstva podrazumijeva njegovu temperaturu, nepredvidljivost, gustoću operativnih zahvata i odnosa, dubinu sugestije, snagu evokacije, govor koji se ne da formalizirati; slikarstvo koje drži otvorenom građu od koje je sačinjeno; materijalističko slikarstvo u kojemu boja nije svedena na pasivnu i služnočku ulogu nosača neke aktivne ideje, nacрта, programa, slutnje, sna; slikarstvo koje se oduhovljuje stupnjem dematerijalizacije civilizacijskim klišeima zgusnute, sužene, jednoznačne, pragmatičke ljudske optike. U Paraćevu slikarstvu svijet je zaigran i ta zaigranost svijeta filozofski je sukus umjetničke kristalizacije koja se više od desetljeća perfektuira i upotpunjuje na njegovim platnima. Sada već posve raskošno iskazuje svoje rezultate, a da se nije zatvorila u čvrsti stilistički idiom. Upravo obratno, razgranalo se i kritika je u prilici da ga opiše i protumači.

Još jedna veoma važna strukturalna crta nalaže da je istaknemo. Povijest te duhovne, temporalne armature počinje s Ljubom Babićem tridesetih godina i njegovom teorijom o „našem izrazu“. Poznato nam je kako je on praktično pokušao razriješiti geografsku i povijesnu podvojenost panonske i dalmatinske Hrvatske, svjetlosni sjaj krša i kame- na i magle panonskih masnih brazda. Nije uspio ostvariti značajno slikarstvo, utemeljeno na teorij-

skim, estetičkim pretpostavkama. Ali je možda tim svojim naizgled neprihvatljivim, stvaralački neproduktivnim idejama, stranim i štoviše suprotnim duhu vremena, on upravo otvorio autentični slikarski tok i začeo duboko u srcu i umu nekih od slikara koji su nadolazili sudbinsku zaokupljenost mediteranskim zavičajem — stvarnim, izmaštanim ili prigrljenim — koja je apsorbirala svu njihovu kreativnu snagu i tražila za sebe čitavo/njihovo djelo. Dijelom se to odigralo u Postružnikovu i Tartaglijinu slikarstvu, u Dulčićevu, a u cjelosti kod Glihe i Simunovića. U Paraća također. O brojnim nečistim kolebljivcima i nedosljednim epigonima nećemo ovdje govoriti. Tamo gdje je Gliha našao znak, a Šimunović ekspresiju, Parać je našao impresiju. Naoko može izgledati duhovit i u svakom slučaju paradoksalan obrnuti tok od znaka do impresije u odnosu na poznati razvoj i razvitak modernog slikarstva kao svjetskog umjetničkog procesa, ali to zasigurno nije slučajno. Ne otkrivamo po prvi puta, tek možda drugačije intoniramo, taj posve specifičan tok koji bismo mogli imenovati suvremenim hrvatskim pejzažizmom sa najvišim karakteristikama autohtonosti, koji usporedno teče s ostalim slikarskim pojavama, uključujući i avangardna zbivanja. U povijesnoj smo prednosti kad ističemo takav stav, jer ideologija onog univerzalizma, pogonskog umjetničkog svijeta, koji prepostavlja samo jedan pravac kretanja, nesmiljano ukidajući sve ostale, danas je na najvećoj kušnji. Međutim, ne korisimo trenutak da bi joj, ovako oslabljenoj, s podjednakom ideološkom isključivošću pretpostavili regionalizam, tu permanentnu antitezu koja ju po-

put sjenke prati od vremena njena pobjedonosnog hoda. Koristimo samo priliku da podvučemo objektivno postojanje suvremenog hrvatskog pejzažima kao autentične komponente u totalitetu živih, vitalnih umjetničkih tendencija i pojava koju i teorijski a ne samo po sudu ukusa nećemo promatrati kao povijesno retardiran fenomen do granica beznadnog provincijalizma. Možemo čak govoriti o „našem izrazu“ (ali bez unitarističkih i unisonih poetičkih primisli) o kojemu je Ljubo Babuč (držeći se drugačijih stajališta, čija teorijska valjanost nikada nije mogla roditi plodonosno umjetničko rasprskavanje) mogao prije pedeset godina samo sanjati. S Paračevim najnovijim ciklusom slika taj uzemljeni tok suvremene hrvatske umjetnosti potvrđuje svoj kontinuitet i svoju unutarnju fazu, koju se možda smije prepoznati kao sazrijevanje do čistih pikturalnih vrijednosti, do stupnja apstraktnog impresionizma u kojemu se, međutim, začinja i drugačija stilistička suglasja, rastuće figurativno nabiranje intenzivnije emocionalno djelovanje.

Zdenko Rus

DALIBOR PARAC

I have always experienced Parač's paintings as a living cosmic atmosphere in which the painter is dissolving the hardness of objects, often until their complete disappearance. I watched as a geographical fact was transformed into painting in which colour is always the winner. In my mind I attended a demonstration of the polemical artistic absolute which has dominated the world of art and the sensibility of man for an entire century: in it colour has become Everything — matter and light and depth and form, destroying the age-long belief that form is indissolubly linked to the categories of drawing and volume. The world itself is a static totality no more; it has been transformed into a cluster of dynamic convergences. Painters have known this since Impressionist times: Monet's Rouen Cathedrals were, therefore, not the result of purely subjective states and private decisions, but rather, an inspired crystallization of essentially modern notions about the real, natural and historical world, which are inaccessible to common reason.

Embracing the position of painting in this, essential, sense, and following his personal artistic urge to express it through colour, Parač made several far-reaching decisions. He rejected the notion of art as meta-language and the artist as self-effacing scientist investigating the visual nature of painting; he was not going to be silenced by the dictate of (artistic) grammar and syntax; he opted for the living idiom of painting which has not

interrupted its dialogue with the artist and the world in front of him; he also wanted contact with the viewer who remains an integral personality and has not been reduced to the function of receiver of visual information. For him the living idiom of painting includes the notion of: its temperature, unpredictability, density of relations, depth of suggestion, the force of evocation; an idiom which rejects formalization; an open relation with the materials of painting; a materialistic art in which colour has not been reduced to the passive and subservient role of mere transmitter of some idea, programme or dream; painting refined through the dematerialization of narrow, cramped, one-track, pragmatic human vision burdened by the clichés of civilization. In Parač's paintings the world is immersed in play, and this play is the philosophical essence of the artistic crystallization which has been taking place on his canvases for more than a decade. Never closed within a rigid stylistic idiom, it has now reached a point of rich flowering. It has ramified freely and the art critics are now offered an opportunity to describe and analyze it.

Another very important structural element clamours for our attention — a spiritual and temporal characteristic going back to the Thirties and Ljubo Babuč's theory about „the native idiom“. It is well known that Babić had tried to solve, in his own painting, the geographic and historic division between Pannonian and Dalmatian Croatia — the brilliant light of Adriatic rock and the mists thrown over rich Pannonian soil. This attempt was not artistically successful, lacking valid

theoretical and aesthetic foundations. However, with his ideas, which seemed uncreative and unproductive, foreign, contrary even to the spirit of his time, Babić had perhaps, after all, opened an authentic artistic path. Deep down, in the minds and hearts of some younger painters, he had perhaps stirred an all-important preoccupation with their Mediterranean roots — real, imagined or adopted — absorbing all their creative force, demanding all their attention. This was partly the case with Postružnik and Tartaglia, also with Dulčić, and entirely so with Gliha and Šimunović. And Parač.

Where Gliha found the sign and Šimunović expression, Parač found impression. Considering the well-known process in modern art all over the world, this reversed movement from sign to impression may seem amusing or paradoxical. It was not accidental, however. A trend can be noticed here which we are not the first to point out, although we wish to show it in another light, as a quite specific and highly autochthonous development, which we might call contemporary Croatian paysagisme, running parallel with other artistic tendencies, including avant-garde ones. We are historically justified in stressing this trend at the very moment when the ideology of universalism, of art-as-machine, allowing movement in only one direction and ruthlessly suppressing everything else, is contested most intensely. We do not want, however, to attack it with matching ideological rigidity in the name of regionalism — that permanent antithesis which has followed it like a shadow since the time of its greatest

triumphs. We just wish to avail ourselves of the opportunity to point out that contemporary Croatian landscape painting exists as an authentic component part of those living, even vital artistic tendencies which — regardless of our personal taste — it would be theoretically unjustified to see as a historically retarded or even hopelessly provincial phenomenon. We could even speak here of a „native idiom“ (without any unitaristic poetic pretensions) which Ljubo Babić (holding different positions which could never be brought to artistic fruition) fifty years ago, could only dream about. With Parač's newest cycle of paintings, this native stream of contemporary Croatian art affirms its continuity at a point which could perhaps be recognized as the maturing of pure pictorial values, a phase of abstract impressionism which, however, contains the germ of other stylistic echos, a growing figurative sense, a more intense emotional effect.

Zdenko Rus

DALIBOR PARAC, rođen je 1921. u Solinu. Na Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu upisao se 1940. Diplomirao je u klasi prof. Ljube Babića 1948. , a 1950. kod istog profesora završio specijalku. Bio je suradnik Majstorske radionice slikara Krste Hegedušića.

Dobitnik je Nagrade grada Zagreba za 1977. godinu. Sudjeluje na brojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu (Caracas, Milano, Pordenone, Mainz itd.)

*Adresa: DALIBOR PARAC
41000 Zagreb
ALU, Ilica 85
tel. 041 577-300*

DALIBOR PARAC was born in Solin in 1921. He enrolled in the Zagreb Academy of Art in 1940, graduated in Ljubo Babić's class in 1948, and spent the following two years specializing with the same teacher. He was a member of Krsto Hegedušić's Workshop.

Dalibor Parać is a recipient of the City of Zagreb Award 1977. He has participated in numerous exhibitions in Yugoslavia and abroad (Caracas, Milan, Pordenone, Mainz etc.)

*Address:
DALIBOR PARAC
Akademija likovnih umjetnosti
41000 Zagreb
Ilica 85
tel. (041) 577-300*

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1974. ZAGREB, Galerija Forum
- 1975. SPLIT, Galerija umjetnina
ROVINJ, Muzej grada Rovinja
- 1976. HVAR, Galerija Na bankete
KARLOVAC, Umjetnička galerija
- 1977. ZAGREB, Galerija Forum
- 1978. SKOPJE, Centar za kultura i informacii (sa S. Jančićem)
- 1979. ZAGREB, Studio Galerije Forum
- 1982. ZAGREB, Galerija Forum

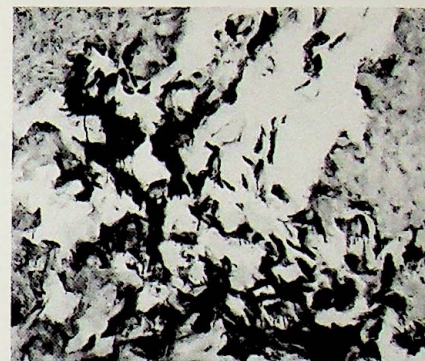
IZLOŽENI RADOVI

1. LITICA
1979. — 65 x 86
2. CVIJEĆE U KAMENJU
1979. — 97 x 118
3. JESEN
1979. — 97 x 118
4. KAMENJAR
1979. — 182 x 140
5. JUTRO
1980. — 118 x 97
6. LEDINA
1980. — 182 x 140
7. FLORA
1981. — 97 x 118
8. ARBORETUM
1981. — 97 x 118
9. ZEMLJA I RASLINJE
1981. — 65 x 86
10. SVITANJE
1981. — 182 x 140
11. PEJZAŽ U KVADRATU
1981. — 127 x 127
12. ZIMZELEN
1982. — 130 x 97
13. MJESEČINA U KAROJBI I
1982. — 110 x 130
14. MJESEČINA I
1982. — 57 x 70
15. MJESEČINA II
1982. — 57 x 70
16. OŠTAR KAMEN
1982. — 57 x 70
17. ZELENA LIVADA
1982. — 110 x 130

18. MAKIJA
1982. — 110 x 130
19. VELIKA MJESEČINA
1982. — 130 x 162
20. DVA VINOGRADA
1982. — 130 x 162
21. UZNEMIRENA JESEN
1982. — 130 x 162
22. MJESEČINA U KAROJBI II
1982. — 97 x 130
23. SVJEŽE JUTRO
1982. — 57 x 70

1.

2.

3.

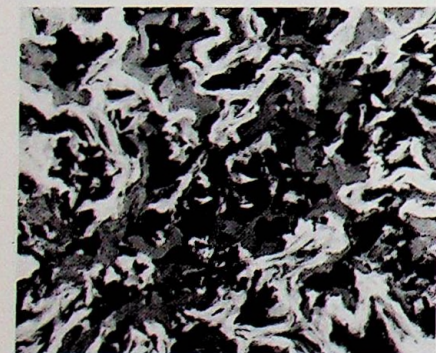
4.

5.

6.

7.

8.

9.

19.

11.

23.

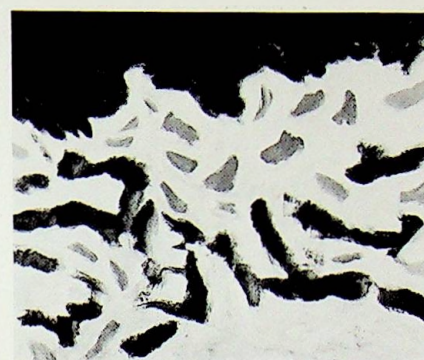
22.

16.

10.

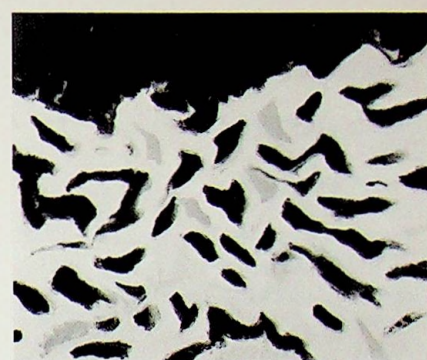
14.

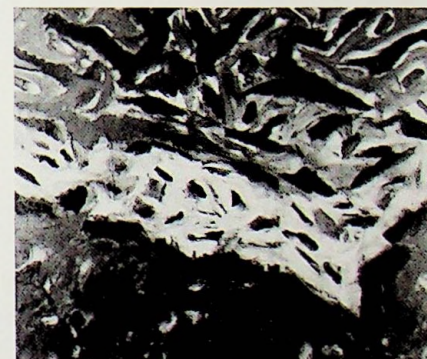
17.

20.

15.

18.

12.

ČLANOVI GALERIJE FORUM
MEMBERS OF THE FORUM GALLERY

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ—KURTOVIĆ
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
EDO MURTIĆ
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ—GALETOVIĆ
GORANKA MURTIĆ—VRUS

U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU
EXHIBITIONS IN THE FORUM GALLERY

FERDINAND KULMER
GIUSEPPE ZIGANA
LAZAR VOZAREVIĆ
JOAN MIRO
NIKOLA REISER
EDO MURTIĆ
IVAN LOVRENČIĆ
ZLATKO PRICA
IVO SEBALJ
VASKO LIPOVAC
ANTE KUDUZ
ŠIME PERIĆ
ACHILLE PERILLI
OTON POSTRUŽNIK
EMILIO VEDOVA
FRANO ŠIMUNOVIĆ
KSENIJA KANTOCI
STEVO BINIČKI
NIVES KAVURIĆ—KURTOVIĆ
RICHARD MORTENSEN
IVO FRIŠČIĆ
VIRGILIJE NEVJESTIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ
LOJZE SPACAL
TONI BENETTON
BOŠKO PETROVIĆ
JOVAN SOLDATOVIĆ
JOSIP DIMINIĆ
ANTE JAKIĆ
NIKOLA KOYDL
RAUL GOLDONI
PREDRAG NEŠKOVIĆ

DALIBOR PARAĆ
PETAR HADŽI BOŠKOV
BOGDAN BOGDANOVIĆ
ALBERT KINERT
MILE SKRAČIĆ
SPASE KUNOVSKI
BORO MITRIČESKI
FADIL VEJZOVIC
PIERO TARTICHIO
VLADIMIR STRAŽA
BELIZAR BAHORIĆ
BRANKO RUŽIĆ
GRAFIČARI IZ HAMBURGA
SUVREMENI UMJETNICI IZ SR MAKEDONIJE
MERSAD BERBER
MIODRAG B. PROTIĆ
STANKO JANČIĆ
ANTE KAŠTELANČIĆ
ROBERT RAUSCHENBERG
KOSTA ANGELI RADOVANI
OTO LOGO
GUALTIERO MOCENNI
LJUBOMIR KARINA
RATKO JANJIC—JOBO
STOJAN ČELIĆ
ISMAR MUJEZINOVIĆ
EUGEN KOKOT
ŽIVA KRAUS
MARIJA UJEVIĆ—GALETOVIĆ
MAJA DOLENČIĆ—MALEŠEVIĆ
DRAGO TRŠAR
ANDREJ JEMEC

ELIZABETH FRANZHEIM
SUVREMENA UMJETNOST KOSOVA
JEAN MESSAGIER
TADEUSZ LAPINSKI
IVO KALINA
MATKO TREBOTIĆ
GRUPA MLADIH AUTORA IZ ZAGREBA
ANTE MARINOVIĆ
MUSLIM MULLIQI
AGIM CAVDARBASHA
OLGA JANČIĆ

